

115

E10

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 1 8 1

SARDAR PATEL UNIVERSITY
S.Y. B.Sc. (Home Science)
Forth Semester Examination
Saturday, 30th March, 2019
Time: 2.00 pm to 4.00 pm
Subject: Textile Dyes [UH04CTCL07]

Max.Marks:30

Note: Figures to the right indicate marks of the question.

- Q-1 What are dyes? Explain with suitable examples various types of natural dyes [06]
OR
Q-1 Explain the classification of dyes according to application with examples. [06]
Q-2 Answer any three of the following. [09]
1. Explain with suitable examples chromophore and auxochrome.
2. Write a uses and method of swelling agent?
3. Write the properties and uses of acid dyes.
4. Write the differences between dyes and pigment.
5. History of natural dyes in brief.
Q-3 What is dyeing? Explain stock dyeing and yarn dyeing method in detail. [07]
Q-4(a) Write the properties and uses of any one following dyes. [04]
Reactive dyes
Vat dyes
Q-4(b) 1. Cherry root and indigo are used in India for _____ (cotton printing ,silk printing) [04]
2. Stock dyeing refers to dyeing a _____ before it is spun.(staple fiber, manmade fiber)
3. _____ method is use for knitting and carpet yarns. (Space dyeing Hank dyeing,)
4. In jig dyeing the fabric is held on _____ (rollers, stick)

ગુજરાતી તરજૂમો

નોંધ : જમણી બાજુ દર્શાવેલા આંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

કુલ ગુણ : 30

- પ્ર-૧ ડાઇઝ એટલે શું? કુદરતી રંગો ના પ્રકારો યોગ્ય ઉદાહરણો આપીને સમજાવો. [૦૬]
અથવા
પ્ર-૧ વાપરવા ની રીતો ને આધારે ડાઇઝ નુ વર્ગીકરણ ઉદાહરણો આપીને સમજાવો. [૦૬]
પ્ર-૨ નીચેનામાથી ગમેતે ત્રણ ને સમજાવો [૦૯]
૧. યોગ્ય ઉદાહરણો આપીને ક્રોમોફોર તથા ઓક્સીક્રોમ સમજાવો.
૨. સ્વેલીંગ એજન્ટ ની રીત અને ઉપયોગ લખો
૩. એસીડ ડાઇઝ ના ગુણધર્મો અને ઉપયોગ લખો
૪. ડાઇ અને પિગમેન્ટ વચ્ચે ના તફાવતો લખો.
૫. કુદરતી રંગો નો ઇતિહાસ ટૂંક મા લખો.
પ્ર-૩ ડાઇંગ એટલે શું? સ્ટોક ડાઇંગ તથા યાર્ન ડાઇંગ ની પદ્ધતિ ઉદાહરણ થી સમજાવો [૦૭]
પ્ર-૪(અ) નીચેનામાથી ગમેતે એક ડાઇઝ ના ગુણધર્મો તથા ઉપયોગો લખો. [૦૪]
૧. રીએક્ટીવ ડાઇઝ
૨. વેટ ડાઇઝ
પ્ર-૪(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. [૦૪]
૧. ચેરી રુટ અને ઇંડીગો ભારત મા-----માટે ઉપયોગી છે.(કોટન પ્રિન્ટીંગ , સિલ્ક પ્રિન્ટીંગ)
૨. સ્ટોક ડાઇંગ મા-----ને સ્પન કર્યા પહેલા ડાઇંગ કરવામા આવે છે. (સ્ટેપલ ફાઇબર, મેન મેડ ફાઇબર)
૩ નિટીંગ તથા કાર્પેટ ડાઇંગ મા ----- ડાઇંગ નો ઉપયોગ થાય છે.(સ્પેસ ડાઇંગ , હેન્ડડાઇંગ)
૪. જીગ ડાઇંગ મા કાપડ -----પર રાખવામા આવે છે(રોલર , સ્ટીક)

-----X-----X-----X-----